

Beslut 2018/04

Överklagande av kyrkostyrelsens arbetsutskotts beslut om ändring av en registrerad gruppbezeichnung

Svenska kyrkans valprovsnämnd

BESLUT Dnr 2018/4

2018-12-13

A (En Levande Kyrka i X Församling) har överklagat ett beslut av kyrkostyrelsens arbetsutskott den 11 september 2018 att bifalla en ansökan av Kristdemokrater i Svenska kyrkan om att ändra sin registrerade gruppbezeichnung till Kristdemokrater för en levande kyrka och yrkat att det ska upphävas. Som grund för överklagandet har hon anfört i huvudsak följande.

En Levande Kyrka i X Församling är en av de 23 partipolitiskt obundna nomineringsgrupper som heter "Levande kyrka" eller "En levande kyrka". Vi reagerar skarpt på det föreslagna namnbytet, som vi menar riskerar att både blandas samman och förväxlas med vårt och andra lokala gruppers namn där orden "(En) levande kyrka" ingår. Detta riskerar att skapa förvirring bland väljare som kan undra eller få uppfattningen att vi är en lokal avdelning av den kristdemokratiska gruppen med snarlikt namn, som dels går till val på stiftsnivå, dels på nationell nivå, och som framgent kan komma att ställa upp på lokal nivå om de inte redan gör det.

Kyrkostyrelsen har beretts tillfälle att yttra sig över överklagandet men inte haft något att tillägga utöver det som framgår av beslutet.

B, som för Kristdemokrater i Svenska kyrkan ansökte om namnändringen, har yttrat sig och i första hand yrkat att överklagandet ska avvisas och i andra hand att det ska avslås. Som grund för sina yrkanden har han anfört i huvudsak följande.

Av 38 kap. 23 a § kyrkoordningen framgår följande. Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för övriga val i den ordningsföljden att ansökningar som avser val till stiftsfullmäktige prövas först och därefter ansökningar som avser val till kyrkofullmäktige.

Det innebär att det är stiftsstyrelserna som ska pröva risken för namnförväxling efter att kyrkostyrelsen har fattat beslut om namn för en nomineringsgrupp för val till kyrkomötet.

Det finns ingen gruppbezeichnung för en nomineringsgrupp som innehåller ordet "Kristdemokrater". Om förväxlingsrisk föreligger i detta avseende skulle motsvarande risk för förväxling föreligga mellan alla grupper med "i Svenska kyrkan", som "Fria Liberaler i Svenska kyrkan", "Vänstern i Svenska kyrkan", "Miljöpartister i Svenska kyrkan" och "Kristdemokrater i Svenska kyrkan".

Det finns ingen bestämmelse i kyrkoordningen som man kan hänvisa till för att upphäva arbetsutskottets beslut.

A har beretts tillfälle att kommentera Bs yttrande.

Valprovsnämndens bedömning

Bakgrund

Kristdemokrater i Svenska kyrkan beslutade år 2012 vid sin förbundsstämma att förbundets namn skulle ändras till Kristdemokrater för en levande kyrka. Inför kyrkovalet 2013 ansökte nomineringsgruppen om namnändringen hos kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen avslag ansökan med motiveringen att det förelåg en förväxlingsrisk med andra registrerade nomineringsgrupper. Av kyrkostyrelsens beslut framgår inte enligt vilka närmare grunder som en förväxlingsrisk ansågs föreligga. Det fördes dock en diskussion kring den namnbild som förekom i samband med nomineringsgruppens ansökan och om dess utformning skulle kunna medföra en förväxlingsrisk om den skulle tryckas på valsedlar.

Kyrkostyrelsens arbetsutskott har nu gjort en annan bedömning och bifallit ansökan om namnändring. Som skäl för sitt beslut angav arbetsutskottet följande. Den tydliga distinktionen Kristdemokrater i kombination med levande kyrka innebär en sådan tydlig särskiljning

att det numera inte kan anses föreligga någon förväxlingsrisk med någon annan redan registrerad gruppbezeichnung. Det bedöms inte heller föreligga hinder för registrering på någon annan grund.

Tillämpliga bestämmelser

Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av gruppbezeichnung och ändring av registrerad gruppbezeichnung för val till kyrkomötet (38 kap. 23 och 27 a §§ kyrkoordningen). Kyrkostyrelsen har delegerat till sitt arbetsutskott att besluta om registrering av gruppbezeichnung och ändring av registrerad gruppbezeichnung (28 § 6 arbets- och delegationsordning för kyrkostyrelsen).

En ansökan om registrering av gruppbezeichnung eller ändring av registrerad gruppbezeichnung ska avslås om bezeichnung kan antas bli förväxlad med en bezeichnung som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och bezeichnungarna skulle komma att bli registrerade för samma val. En sådan ansökan ska också avslås om bezeichnung med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbezeichnung. (38 kap. 24 § kyrkoordningen.)

Om en gruppbezeichnung registreras för val till kyrkomötet gäller registreringen också för val till stiftsfullmäktige och till kyrkofullmäktige i hela landet (38 kap. 26 § första stycket kyrkoordningen).

Beslut i ärenden om registrering av gruppbezeichnung får överklagas särskilt hos Valprövningsnämnden (38 kap. 90 § andra stycket 6 kyrkoordningen).

Bedömningen i detta ärende

Valprövningsnämnden prövar först Bs yrkande att överklagandet ska avvisas. Av den nyss nämnda bestämmelsen i 38 kap. 90 § andra stycket 6 kyrkoordningen framgår att ett beslut om ändring av en registrerad gruppbezeichnung får överklagas särskilt hos Valprövningsnämnden.

Valprövningsnämnden avslår därför Bs yrkande om avvisning.

När det gäller frågan om ändring av den registrerade gruppbezeichnung gör Valprövningsnämnden följande bedömning.

Av utredningen framgår att det i dag finns drygt 30 registrerade gruppbezeichnungen som innehåller orden "levande kyrka". Inte någon av dessa bezeichnungen innehåller namnet på ett politiskt parti som tillägg till orden "levande kyrka". Den senare bezeichnung får normalt anses uppfattas som huvudorden i dessa bezeichnungen. Om den av B begärda namnändringen godtas och bezeichnung registreras för val till kyrkomötet kommer nomineringsgruppen att kunna delta i samtliga val i landet under den bezeichnung. Visserligen skiljer sig den aktuella bezeichnung genom ordet "Kristdemokrater" från de redan registrerade gruppbezeichnungen som innehåller orden "levande kyrka". Enligt Valprövningsnämnden är denna skillnad dock så liten att bezeichnung kan antas bli förväxlad med dessa. Denna risk förstärks genom den tänkta loggan där "för En levande kyrka" står klart och tydligt medan ordet "kristdemokrater" står med mindre bokstäver.

Valprövningsnämnden bifaller därför överklagandet och upphäver kyrkostyrelsens arbetsutskotts beslut.

Beslutet får enligt 15 kap. 6 § kyrkoordningen inte överklagas.

Thomas Bull
ordförande

Stefan Nyman
sekreterare

I beslutet har deltagit: justitierådet Thomas Bull, ordförande (skiljaktig), Kåge Johansson (skiljaktig), Bertil Persson, Stig-Göran Fransson och Helena Bargholtz.

Övriga närvarande: Nathalie Lemaire, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom och Terence Hongso.

Thomas Bull och Kåge Johansson är skiljaktiga och anför följande. I likhet med arbetsutskottet anser vi att den tydliga distinktionen Kristdemokrater i kombination med orden en levande kyrka innebär en sådan klar särskiljning att det inte kan anses finnas någon egentlig risk för förväxling med redan registrerade gruppbezeichnungen. Ett bifallande av överklagandet kan också, såvitt nu kan bedömas, medföra framtida svårigheter med att överhuvudtaget registrera gruppbezeichnungen med uttrycket

”en levande kyrka”, eftersom varje sådan registrering på samma grunder som majoriteten anför kan uppfattas innebära en förväxlingsrisk med redan registrerade beteckningar. Det har inte heller kommit fram någon omständighet i övrigt som innebär att det finns något hinder mot att ändra den registrerade grupp-beteckningen på det sätt som nomineringsgruppen har begärt. Överklagandet ska således avslås.